

عنوان مقاله:

رابطه قطبیت و وجهیت بندی در زبان فارسی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان و گویش های غرب ایران، دوره 9، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

آزاده میرزائی - استادیار گروه زبان شناسی دانشکده ادبیات و زبانهای خارجی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

قطبیت، تقابل میان مثبت و منفی و وجهیت، قضاوت گوینده در مورد درستی گزاره یا میزان احتمال اجرایی شدن خواسته یا پیشنهاد است. اگر میان احتمال درستی گزاره یا امکان اجرایی شدن پیشنهاد، درجاتی وجود داشته باشد، قطبیت را می توان به نوعی دو سر پیوستار وجهیت در نظر گرفت. در پژوهش حاضر از میان امکانات وجهی، چهار امکان وجهیت «برداشتی»، «گواه نمایی»، «درخواستی» و «پویا» از نگاه پالمر و در بحث قطبیت، «نفی هسته ای»، «نفی بخش اصلی» و «نفی بند یا جمله» بر اساس دستور نقش و ارجاع ون ویلین معرفی شده و سپس رابطه میان آن ها در زبان فارسی بررسی شده است. برای بررسی نفی هسته ای، به وجود یا عدم وجود پیشوند نفی و برای تعیین قطبیت بخش اصلی، به رابطه موضوع ها با فعل اصلی توجه شده است. برای تشخیص قطبیت جمله از دو آزمون «پرسش ضمیمه» و «آزمون دروغ» استفاده شده است. بررسی داده ها نشان می دهد که با تغییر وجهیت جمله، قطبیت آن نیز دستخوش تغییر می شود. به نظر می رسد تلفیق امکانات وجهیت و قطبیت دستاویزی برای کاربران زبان است تا بتوانند مفاهیم گزاره ای یکسان را در بافت های مختلف، متفاوت صورت بندی کنند و در نتیجه مقاصد کلامی متفاوتی را نیز دنبال کنند.

کلمات کلیدی:

قطبیت، وجهیت، نفی، فعل وجهی، دستور نقش و ارجاع، زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1217997>

